

بازتولید اسلام در اسپانیا

<"xml encoding="UTF-8?">

هیچ گاه انسان ها به مانند انگیزاسیون (تفتیش عقاید و قلع و قمع مسلمانان اسپانیا در قرون 15 تا 17 توسط کلیسای کاتولیک) اسپانیا سعی نکرده اند نژادی را از روی زمین محو و نابود کنند. اکنون این پرسش پیش می آید که چرا سکوت خفه کننده ای در مورد مردمی که شکوه و هنر را به مدت نه قرن به ارمغان آورده اند، هم چنان ادامه دارد؟ وقتی دانش آموزان غربی کتاب های تاریخ خود را می گشایند و عنوان «مورها» را مطالعه می کنند، تنها تعداد بسیار کمی از آنها متوجه می شوند مطلبی را که مربوط به اسلام است، مطالعه می کنند.

امروزه می توان چارچوب و بدنه ی معماری موجود در اسپانیا را در کتیبه ها و دست نوشته های سری عربی یافت که در طول دوران انگیزاسیون نوشته شده است: لا غالب الا الله؛ هیچ فاتح و غالبی جز خدا وجود ندارد.

پس از دوران انگیزاسیون، احیای جوامع اسلامی در سال 1976 در شهر کوردوبا (Cordoba) رخ داد. پنج مرد جوان در طول دوران فعالیت های تبلیغی شیخ عبدالغدير الصوفی مسلمان شدند. آنها برای تاسیس انجمن مسلمانان در شهر گرانا (تلاش کردند با ابتکار شیخ عبدالغدير الصوفی، این انجمن قطعه زمینی را در قلب شهر قدیمی اسلامی آلبایسن (Albaycin) با هدف بنای یک مسجد خریداری کرد که این مسجد پس از دوران انگیزاسیون، نخستین مسجدی است که به دست مسلمانان بنا شده است. اگرچه تلاش های آنان برای احداث مسجد به مدت هیجده سال از سوی عموم و مخالفان دولتی با موانعی ایجاد شد، اما اخیرا طرح های آنان رو به پیشرفت است. آنان در حال حاضر، به مانند انجمنی محترم، در حاشیه ی تاسیس یک نهاد اسلامی کامل قرار گرفته اند. این طرح نه تنها شامل احداث مسجد، بلکه شامل مدرسه، کالج اسلامی و مرکز تبلیغی و آموزشی است. صرف نظر از انگیزاسیون - که جامعه ی مسلمانان را از اسپانیا زدود - احیای اسلام از این مکان به مکان دیگر - یعنی امریکا - صورت گرفته است. در قرن پانزدهم بردگانی از شمال و غرب آفریقا توسط کسانی که پیروز شده بودند به امریکا برده شدند که این بردگان نخستین معرفی کنندگان اسلام به شمار می آیند و می توان آنها را در کشورهایی چون برزیل، ونزوئلا، کلمبیا و برخی جزایر کارائیب یافت. این بردگان مسلمان از ترس اعدام شدن، مجبور به ترک عقاید خود بودند و از همین رو آثار و نشانه های اسلام در امریکای لاتین محو شد. این اثر در پایان قرن شانزدهم با آزاد کردن برده ها، جان تازه ای گرفت و جریان های مهاجرت از هند و پاکستان، زمینه ی مساعدی را برای انجام اعمال مذهبی به وجود آورد. مستندات تاریخی نشان می دهد که چند سال بعد، طی سال های 1850 تا 1860 تعداد بسیار زیادی از عرب های مسلمان پا بر خاک امریکای لاتین گذاشتند. عمده این مهاجران از سوریه و لبنان بودند که ریشه ی جدیدی را در آرژانتین، برزیل، ونزوئلا و کلمبیا به وجود آمدند. در پاراگوئه، مهاجرانی از بنگلادش و پاکستان نیز بوده اند. فزونی مهاجرت مسلمانان به امریکای لاتین در پنجاه سال پس از آن، رشد یافت و به کشورهای دیگری چون شیلی، پرو و بولیوی نیز گسترش یافت.

این جوامع و انجمن های جدید، همان شیوه ای را که مهاجران به امریکا اتخاذ کرده بودند، در پیش گرفتند. آنان در فعالیت های ملی مشارکت کردند و در خلال کارهایشان به بخشی از جامعه تبدیل شدند و برای کشورهایی که آنان را پذیرفته بودند، محترم و محبوب شدند.

بنابراین، جوامع مسلمانان، قدرت بیش تری پیدا کردند و در نتیجه مراکز اسلامی، مساجد و مدارس را به وجود

آوردند. اکنون همه ی کشورهای امریکای لاتین از تمرکز وسیعی از مسلمانان برخوردار هستند. این جوامع مسلمانان، هم شامل مهاجران و هم شامل افراد بومی این کشورها می شود.

در حال حاضر، شمار مسلمانان کشورهای امریکای لاتین، به بیش از شش میلیون نفر می رسد که این رقم در آرژانتین به 700 هزار نفر و در بزیل یک میلیون و پانصد هزار نفر است. با شروع سال 2000، سازمان اسلامی امریکای لاتین (IOLA) در آرژانتین فعال ترین سازمان در زمینه ی فعالیت های اسلامی به شمار رفته است. صندوق گراس (Gross) عربستان سعودی به آنها اجازه احداث یک مسجد زیبا و ظریف و سنتی را با وسعتی بزرگ مشابه یک مرکز اسلامی داده است. این سازمان (سازمان اسلامی امریکای لاتین) با کارهایی از جمله تبلیغ اسلام، همه ی تلاش خود را برای اتحاد و یک پارچگی مسلمانانی که در امریکای لاتین زندگی می کنند به کار برده است. ماه مارس سال گذشته، دفتر نشر فرهنگ اسلامی این سازمان، سیزده جوان را از کشورهای آرژانتین، شیلی، بزیل، اروگوئه، بولیوی، پاراگوئه، ونزوئلا، جزایر مارگاریتا، کورازو، گواتمالا، کاستاریکا و اکوادور به حج فرستاده است. در ماه فوریه دبیر کل اتحادیه جهانی مسلمانان از مدیر این سازمان برای ایراد یک سخنرانی در سمیناری با عنوان «حقوق بشر در اسلام» در شهر رم دعوت بعمل آورد.

در این سمینار که در مرکز فرهنگ اسلامی ایتالیا برگزار شد، مدیر سازمان اسلامی امریکای لاتین، محمد هالار، در مورد اصول و قوانین حقوق بشر در اسلام و تصویر غلطی که از اسلام در غرب ارایه شده است، سخنرانی کرد. با رشد نسل جدید مهاجران مسلمان در امریکای لاتین، وابستگی آنان به نیازهای کشورهایشان تا زمانی که هویت اسلامی آنان تثبیت نگردد، جبران نمی شود. در پرو مسلمانان مواظب مشکلات یتیمان کشورهایشان هستند. براساس این اندیشه، اتحادیه ی مسلمانان امریکای لاتین - که در فرنزو در کالیفرنیا قرار دارد - طرحی را برای اولین پرورشگاه اسلامی یتیمان در پرو، پیشنهاد داد تا بر بحران اخیر که ناشی از سرپرستی هزاران کودک بی خانمان است، فایق آید. اتحادیه ی مسلمانان امریکای لاتین (LAMU)، به منظور فعالیت های تبلیغی در پرو و مکزیک، سرمایه ی بیش تری را اختصاص داده است.

در مکزیکویستی، مرکز فرهنگی اسلامی دمکزیکو، هم مسجد است و هم یک مرکز تبلیغی. این مرکز در زمینه ی ترجمه ی کتاب ها و متون اسلامی به زبان اسپانیایی فعالیت دارد و علاوه بر سیزده نشریه ای که تاکنون منتشر کرده است، یک برنامه ی رادیویی هم دارد.

اگرچه مسلمانان امریکای لاتین دارای تاریخ ستبری هستند، فعالیت های اسلامی و موجی از رجوع لاتینی ها در ایالات متحده سرگردان مانده و این پدیده در سال های اخیر در ایالات متحده امری رایج گشته است. با حکم فرمایی ایالات متحده بر اقلیت لاتینی ها، فعالیت های سازنده در کل به شکل نزدیکی صورت می گیرد. خبر رجوع لاتینی ها به اسلام در نشریه های معتبر امریکا چون لوس آنجلس تایمز و کریستین ساینس مونیتر و برنامه های عمومی تلویزیون پوشش داده می شود. در سال 1997 شمار تخمینی مسلمانان در ایالات متحده، تقریباً پانزده هزار نفر بود که این برآورد از سوی شورای مسلمانان امریکا در واشنگتن انجام گرفته بود.

یکی از بزرگ ترین جوامع مسلمانان لاتین بنیاد (ILM) لوس آنجلس است که کلاس های مختلفی را به زبان اسپانیایی برگزار می کند. شروع این کلاس ها توسط گروهی به نام جنبش مسلمانان لاتین بود. تمرکز بسیار زیادی از مسلمانان در نیویورک، نیوجرسی، شیکاگو و میامی واقع شده است. در نیویورک گروهی از مسلمانان پورتوریکویی، یک مرکز اسلامی را به نام آلیانزا اسلامیکا (Alianza Islamica) افتتاح کرده اند که از سال 1992 تاکنون صدها لاتینی را مسلمان گردانیده است.

این مرکز شامل مسجدی کوچک است که خطبه های نمازجمعه به زبان های عربی، انگلیسی و اسپانیایی در آن واحد، به گوش می رسد. یک انجمن زنان مسلمان لاتین به نام (Piedad) که شامل مشاوره برای زنان و انجام کارهای تبلیغی است در واشنگتن قرار دارد. همه ی مسلمانان امریکای لاتین در ایالات متحده برای دعوت، و سایر فعالیت های تبلیغی شان، از زبان اسپانیایی استفاده می کنند.

پاره ای از سازمان های اسلامی عبارتند از: انجمن مسلمانان لاتین در امریکا (واقع در نیویورک)، سازمان دعوت امریکای لاتین در نیویورک، جامعه ی مسلمانان امریکای لاتین در واشنگتن، بنیاد بیسم رابیک (Bism Rabbi K) در فلوریدا و مرکز اسلامی اطلاعات و ترجمه در نیوجرسی. با افزایش موج گرایش لاتینی ها به اسلام، فعالیت سازمان های اسلامی روز به روز رو به گسترش است و از آینده امیدوار کننده ای برخوردار است.